

scribit Tertullianus: « Omnia in statum redeunt, quum abscesserint; omnia incipiunt quum desierint; ideo finiuntur ut fiant, nihil deperiit nisi in salutem. Totus igitur hic ordo revolubilis rerum, testatio est resurrectionis mortuorum; operibus enim præscripsit Deus antequam litteris; viribus prædicavit antequam vocibus. Præmisit tibi naturam magistrum, submissurus et prophetiam, quo facilius credas prophetiae discipulus naturæ; quo statim admittas, quum audieris, quod ubique jam videris; nec dubites Deum carnis etiam resuscitatem, quem omnium novisti restitutorem (1). » Quod vero magis mireris est, vel ipsum Senecam (2) in hoc Tertulliano prævisse.

B. Virgo quæ supergreditur eminenti modo naturam, eminenti modo cunctis hominibus suppeditat resurrectionis exemplum. Ipsa namque mortua est, et post tres dies uti phoenix resurrexit, in carne sua videns Deum suum, reponens hanc spem nostram in sinu nostro. Quare futura corporum nostrorum resurrectio semper aluit spem christianam, et ad fortia quælibet facienda et toleranda impulit, unde merito Tertullianus dixit: « Fiducia christianorum resurrectio mortuorum (3). »

Resurrectio Virginis retundit ac impletit magno splendore sadducæos, simonianos, marcosianos, marcionitas et alios ingenti numero rationalistas et incredulos qui corporum nostrorum resurrectionem ut impossibilem traducunt. Obstruitur os eorum loquentium iniqua: etenim, si Joannes Bapt.

(1) De resurrect. carnis, cap. 12.

Franzelin resurrectionem Christi a mortuis nuncupaverit *velut omnium demonstrationum compendium et evidenter confirmationem* (4); Virginis Deiparæ pariter resurrectionem vocare possemus tum Catholicæ Fidei, tum resurrectionis corporum nostrorum evidentem confirmationem.

3. Principia materiæ primigeniæ, etsi diversam modificationem aut *combinationem* chimicam subeant, prorsus incorruptibilia sunt et indestructibilia; corpus tamen quod ex his principiis dimanat, est corruptibile. Virgo dumtaxat Deiparens intuitu gratiæ Christi mirabilem promeruit exceptionem; et, si quævis humana corpora in illam ex qua nati sunt, pulverem revertantur, Deiparæ corpus ex Assumptionis doctrina corruptionis vulnera nescit, et immortali gloria cum ipsius anima coruscat in cælis. Quantum igitur in resurrectionem corporum illa Virginis exceptio influxum habeat, planum fit: exceptio quippe juxta commune proloquium legem confirmat in contrariis, eamque propemodum illustrat. Corporeo Virginis Deiparæ scintillante nitore, corruptivum hoc atque mortale in incorruptionem et immortalitatem mutatum irisperabit, adeoque vel æterna tristitia plecti, vel æterno gaudio frui.

Caput III.

Assumptio Virginis tractatus dogmaticos DE DEO INCARNATO et DE DEO REDIMENTE, neconon CULTUM SS. CORDIS JESU pleniore in lumine ponit.

4. Tractatus qui majorem ex Assumptionis dogmate perspicuitatem ac robur acquirit, est utique tractatus dog-

(2) Ep. 36. (3) Cit. op. n. 1. (4) De Trad. th. IV.

maticus *De Deo Incarnato*, et sacra præsertim *Theotocologia*. Re sane vera. Quam ob causam Virginei corporis Assumptionem profitemur? quia summopere dedebeat, illud corpus quod æternum Logon genuit, Logon qui erat in principio apud Deum, et ipse Deus erat, in pulverem sicut alia corpora resolvi, vermisbusque corrodi. Non potuit Virginea caro corrumpi, eo quia cum ipsa Theon-Anthropon, universa mirante natura, peperit. Unde, si *partus sequitur ventrem*, ergo dicere fas est: vel cum corpore Virginis in sepulcro corpus Christi, vel cum corpore Christi super astra corpus Virginis.

Nec oratio nostra cunctatur ob divinæ maternitatis demonstrationem: fide namque tenemus a PP. ephesini proclamatum, Mariam propriæ vereque nuncupari Dei Matrem, ex qua Verbum caro factum est. Divinarum Scripturarum id probe testantur oracula, universa id traditio clamat, ita, ut almæ Virgini Mariæ in Synodo III oecumenica penes Ephesum celebrata præstantissimum illud gloriosissimumque sit vindicatum nomen θεοτόκος contra scelestissimas nestorianas blasphemias. Super hoc fundamentum arguant in rem nostram plerique SS. PP. Divus enim Andreas cretensis sic oppido clare fatetur: « Quæ auctorem vitæ pepererat, in eo loco jam rediviva collocatur, ubi fons perennis est vitæ, qui corpus et animam illius primo inter se vinxerat, moxque soluta, indissolubili vinculo inter se rursum colligave-

(1) Orat. iii de Dormit. Deip.

(2) Orat. ii de Dormit. B. M. V.

rat (1). » Huic plane concinit D. Johannes Damascenus: « Ut filia veteris Adami, veterem sententiam subiit: nam et ejus filius, qui est vita ipsa, eam non recusavit; ut autem Dei viventis mater ad illum ipsum digne assumitur (2). » Et iterum: « Papæ, papæ, fons vitæ, Domini mei mater moritur! Oportebat enim ut quod e terra conflatum erat, ad terram reverteretur, atque ita in cælum transmitteretur. » Neque ullo modo reticenda quæ apud claravallensem Bernardum occurrunt; sribit enim: « Quem in castellum mundi hujus infantem prius ipsa susciperet, ab eo suscipitur hodie, sanctam ingrediens civitatem... Non in terris locus dignior uteri virginalis templo, in quo Filium Dei Maria suscepit, nec in cælis regali solio, in quo Mariam hodie Mariæ Filius sublimavit (3). » Assumptionis ergo veritas est pulcher radius qui ex Dominicæ Incarnationis veritate profiscens, eam cuiilibet alma luce depromit. Hinc merito Div. Bernardus Danthem Aligherium alloquitur et beatissimam Deiparam in cælos assumptam demonstrans, inquit:

Riguarda omai nella faccia ch'a Cristo Più s'assomiglia, chè la sua chiarezza Sola ti può disporre a veder Cristo (4).

2. Ipsa Dei Filia Dei cultum extollit; ipsa Christi Mater Christi regnum instaurat. Sunt aliqui neoterici sublimiores qui Christum denegantes, Christos seipsos creant. En Messianismus. *Heic terrenos Christos a-*

(3) Serm. i de Assumpt., num. 2.

(4) *Canticæ del Paradiso*, cant. xxxii, vv. 85, 86, 87.

gnoscimus. Ecquis redimere potest Redemptorem? Simplex creatura non sufficit: magna superbia tumet, se Christum vocat. Requiritur creatura quæ ob singularem virtutem singularem obtinuit redemptionem. Sic vincet creatura creaturam; sic vincet per redemptum Redemptor. Deus, ut per divinam lucem spissa errorum caligo depelleretur, justitiae Soli mandavit, ut super aureas procederet quadrigas: *Tu fabricatus es auroram et solem* (1). In aurora tamen ipsiusmet solis refulget imago, ejusdemque conspicimus haurire splendorem. Et ideo, quia sine macula sol, sine maculis aurora coruscat: ille cum anima et corpore fulget in cælis, ista cum anima et corpore micat in astris. Quam ob rem singularis poscebat redemptio. Non habet Maria gratiam peccati deletivam, sed præservativam: non ideo redimitur, quia cecidit; sed ideo non cecidit, quia redimitur: singulari modo redimitur, ut singulari modo glorificaretur; singularis redemptio singularem ei peperit Assumptionem.

3. Redemptio quædam creatio fuit. Hinc Psaltes orabat: *Cor mundum crea in me, Deus.* Et ratio concludentissima liquet. Opus erat ut totum naturæ opus idololatrica labe pessum datum, totumque resiceretur genus humanum. Hinc novus Adam et nova Eva, novus ordo sacerdotum, et nova secundum spiritum generationum origo. Denuo rupti sunt fontes abyssi magnæ, et cataractæ cæli apertæ sunt, ita, ut super terram nigra persecutionum haeresumque flu-

(1) Psalm. LXXI, 1.

mina proruperint. Rursus Noe cum suis filiis, Romanus nempe Pontifex cum suis fidelibus, redemptionis negotia peragens, ingressus est arcam, Christi scilicet humanitatem. *Cumque transissent plurimi dies, aperiens Noe fenestram arcæ, dimisit corvum: qui egrediebatur et non revertebatur,* h. e. quælibet hominum anima, quæ solum redibit, donec sicarentur aquæ super terram, in die videlicet universalis resurrectionis. *Emisit quoque columbam, i. e. Mariam cuius mors quædam missio fuit, ut videret si jam cessassent aquæ super faciem terræ.* *Quæ cum non invenisset, ubi requiesceret pes ejus, reversa est ad eum in arcam,* nempe post tres dies, in hoc uno pene consensu tota traditione conspirante, reviviscens. At Noe rursum dimisit columbam ex arca, h. e. Mariam, cum in ejus Assumptione perniciissimo quo poterat volatu, cælum cum anima et corpore gloria concendet. At illa venit ad eum ad vesperam, portans ramum olivæ virulentibus foliis in ore suo. Qualiter autem B. Virgo, hæc formosa columba redibit ad arcam, qualis migravit ab illa? Sacro dogmate, quo certiores efficimur, ac si B. Virginem in anima et corpore cælico nitore radiantem propriis oculis uti præsentem cerneamus. Hinc S. Thomas Paulinam fidei definitionem perpendens, ait: « Fides dicitur Substantia, id est, facere in nobis substare res sperandas... quasi per suam proprietatem præstantialiter facit, quo id, quod creditur futurum in re, spe aliquo modo jam habeatur (2). »

(2) In Comment. super prædicta verba beati

Dei filii nascentur et multiplicabuntur.

En per Assumptionis dogma catholicum nova redemptio, quasique nova creatio. Conditor iterum et Redemptor filios suos, filios charitatis alloquetur: *Crescite et multiplicamini.* Hoc loquendi genus viam quodammodo sternit ad insequens objectum.

4. Hac nostra ætate Noemus christifideliū aperuit in arca Ecclesiæ fenestram, nempe devotionem sanctissimi Cordis Jesu magna cum solertia fovit, et totum per orbem illius magni Centri radios porrexit. Sane per arcam, ut scite monet Augustinus, Christi humanitas intelligitur, in qua, cum occisus in cruce pendit, miles prope cor lancea latus ejus aperuit, ut per dulcissimum illud ac peramabile cor, tamquam per fenestram, Salvatoris ingredi possemus humanitatem, salvificam humani generis arcam. Quemadmodum proinde Noemus arcæ fenestram aperuit, ut intus columbam exciperet; alius quoque Noe, Romanus nempe Præsul fenestram arcæ reseravit, h. e. devotionem sanctissimi Cordis Jesu ferventer excitavit cælestis Columbae remeantis causa, quæ, prout ante monuimus, per Assumptionis dogma mysticam hanc redibit ad arcam, arcam Ecclesiæ quæ pugnare potest, expugnari tamen non potest. Assumptionis igitur dogma et cultus sanctissimi Cordis Jesu magnum sibi vicissim splendorem afferunt, ita, ut alter alterum nitida luce declaret.

Insuper, haud Christus Jesus, quia mortuus, dolorem sensit in vulnere cordis, sed potius Maria; quare Si-

Pauli. Hæc expositio, ut testatur Estius in Comm., est etiam D. Joan. Chrysostomi, quem Theodoretus aliisque sectati sunt.

meon ad eam: *Tuam ipsius animam doloris gladius pertransibit.* Quæ cum ita sint, gloria quam recipit Cor Jesu, partiri cum Virgine debet. Quoniam autem Jesus Christus recepit *in re physica* gloriam, cultum Ss. Cordis recipiens; sic Virgo Maria gloriam recipere debet *in re physica*, videlicet in glorificato corpore quod fuit ad cœlica regna sublimatum. Clar. Joannes Perrone loquens de cultu Ss. Cordis, ait: « Objectum est ipsa caro seu verius humanitas Christi prout subsistit in Verbo, seu *in concreto*, quæ adoratur directe et in se; motivum est unio hypostatica, qua caro illa facta est *propria Verbi*, seu *caro Dei*, ut Patres loquuntur (1). » Et clarius infra: « Ex his porro liquet 1º objectum cultus de quo agimus, esse cor carneum seu physicum Christi Jesu seu personæ Verbi incarnati. » Quapropter in *re physica* cor Jesu colitur, et hunc cultum contra Synodus pistoriensem Ss. Dominus Pius VI in dogmatica Constit. *Auctorem fidei* proclamavit et sanxit. In *re quoque physica*, i. e. in glorificato corpore B. Virg. Deipara colenda sit oportet, atque contra Joan. Launojum, Claudiom Joly, aliosque rabidos antidi-comarianitas dogmatica Constitutione proclametur.

Caput IV.

Assumptio Virginis tractatus dogmaticos DE FIDE, DE GRATIA et DE SACRAMENTIS illustrat.

1. Intueamur serpentem et mulierem in terrestri paradiſo colloquen-

(1) In Praelect. Theolog. quas in Coll. Rom. S. J. habebat, Tract. de Incarnatione, art. II de Christi Adoratione, prop. I et II.

tes. *Cur præcepit vobis Deus*, ait serpens, *ut non comederetis de omni ligno paradisi* (2)? Sic ille vaferimus in cogitatione mulieris sociavit principium dubii contra sui Creantis auctoritatem, fidem repressit, posuit in ea ratiocinium critics in rebus supernaturalibus, quod nos vocamus semitam methodicam ad incredulitatem. Hinc Heva, dubium recipiens, fidem amisit, et inter se ac Deum complevit divortium, uti ratiocinatur Augustinus (3). — Tam grande flagitium hac nostra præsertim resflorescit ætate. Hodie homo est filius religiosi dubii. Antiquus ille serpens homicida sub colore mutandi eum in doctorem et omniscientem, in suis labiis porrexit dubium systematicum, ut eum a fide plane convelleret. Victor Cousinius, eclecticorum Galliæ dux, ceu cardinem ponit interrogationem et dubium, novam faciens doctrinam Petri Abælardi quæ sonat: « Hæc prima sapientiæ clavis.... Dubitando ad inquisitionem veniemus (4). » Sed in hisce dubii tenebris fari quisque poterit: *Per totam noctem laborantes nihil cepimus* (5).

Totam hanc serpentinam machinam diluit Assumptionis dogma. Isto sane dogmate super antiquum serpentem alma Geneseos mulier grandem atque postremum erit latura triumphum. F. Sylvester Joseph Hunter S. J. hanc thesin in collegio sancti Beunonis prov. Angl. propugnandam assumpsit: « Quum in Protevangelio, Gen. III, 15, beata Virgo exhib-

(2) Gen. III, 1. (3) L. XIV de Civ. Dei, c. 13.
(4) Apud Cousinum in Sic et Non, prol. sub fin., pag. 16. (5) Luc. V, 5.

beatur singulariter associata in hoc triumpho Filii sui: non dubitamus quin in eodem oraculo, eadem beata Virgo præsignificetur eadem triplici victoriæ insigniter illustris: atque adeo, sicut de Peccato per Immaculatam Conceptionem et de Concupiscentia per Virginalem Maternitatem, ita et de inimicâ morte singularem triumphum relatura, per acceleratam ad similitudinem Filii sui Resurrectionem (1). » Quare si B. Virgo calidissimum serpentem qui fidem repulit et repellere modo connittitur, Immaculato Conceptu et Virginali Maternitate contriverit, nunc, Assumptionis dogmate constituto, illum lethali morte palpitantem extra mundum propellit, detrudit. Nunc princeps hujus mundi, conclamaremus, ejicietur foras (2). Humanæ generationes ad fidem vocarentur, non secus ac tempore Redemptoris, et oecumenicarum Ecclesiæ Synodorum: dirigerentur ad fidem quæ dubium non patitur, sed expellit, fidem integrum, fidem dogmaticam. Magistri hujus sæculi poterunt ad aures susurrare credentium: *Cur præcepit vobis Deus?* At Hevae christianæ et Adami fideles, in schola novi dogmatis informati, serpentis pronepotibus respondere generosa fronte jam poterunt: Deus præcepit, quia Deus est. Sic homines ex filiis tenebrarum ac dubii in filios lucis et dogmatis mutantur. Definitione Virginis assumptæ Romæ sederet Petrus non tantum in medio duodecim, verum et in medio septuaginta duorum, quemadmodum in cæ-

(1) Pag. 24 — De gloriose beatæ Mariæ Virginis in cælos Assumptione, th. xciii.

naculo, ubi Maria pariter est. Ibi linguae ignæ laberentur, quædam contingenter Pentecostes. *Factus est repente de cælo sonus... et replevit totam domum, ubi erant sedentes* (3). Ex cænaculo proficiscuntur Apostoli, et in fines terræ verba eorum nuntiantur; ex cænaculo Romæ successores Apostolorum seu Antistes erumpunt, et catholicam Fidem totum per orbem nova luce disseminabunt. Nec mirum quod Assumptionis fide totam Fidem mirabili nexu profiteamur: etenim assentimur illi Dei loquentis auctoritati, quacum universa dogmata creduntur. Amplexo quidem truncō, ramos complectimur omnes.

2. Quot autem per id dogma tractatus de *Gratia* momentis non infirmis elucidabuntur, videamus.

B. Virgo Deiparens eo quod a Deo gratiarum omnium thesaurum obtinuit, cælestis gloriæ culmen attingit, in anima et corpore beatitudine fruens. Ergo pelagiani qui omnem gratiam ad assequendam gloriæ minime necessariam esse blaterabant, obmutescant. Ad corpoream Assumptionem obtinendam Virgo Maria omnem prorsus gratiam, illam pariter quæ *initialis* vocatur, divinitus accepit. Et hæc est ratio quare Deus Mariam ad cælestis gloriæ fastigium, quod fieri sine corporis Assumptione nequibat, evexerit: quia scilicet eam ab æternis sæculis elegit, ei conferens plenitudinem gratiarum. Ergo semipelagiani qui gratiam *initialem* propriis viribus obtineri posse jactabant, erubescant. Ulterius. B. Virgo Maria nedum per

(2) Joan. xii, 31.
(3) Act. Apost. II, 2.

gratiam, sed per suam quoque libertatem gloriæ verticem obtinuit, et ideo etiam corporis Assumptionem: unde fatemur, Virginem Mariam gratia necnon libertate totam gloriam meruisse. Lutherus igitur et Calvinus, Jansenius et Bajus et alii ejusdem furfuris asseclæ qui liberum arbitrium ob Adæ prævaricationem extinctum esse proclamabant, continecent.

Ex quibus plane colligitur, Deiparam Virginem mirifica gratiæ et libertatis unione cœlestis gloriæ tetigisse cacumen. Ergo thomistæ, molinistæ, suareziani et augustiniani ex assumpta Virgine discant, totam divinæ gratiæ œconomiam non in sola gratia consistere, nec in sola libertate; non in majori adhæsione libertati, nec in majori adhæsione gratiæ, sed in perfecta unione utriusque. Quam ob rem *omne ferent punctum*, si libertatem et gratiam, *quas ultra citraque nequit consistere rectum*, amico fœdere miscuerint.

3. De Sacramentis denique sermonem instituamus oportet. Pauca de singulis.

In sacro Baptismate salutiferis ablui-
mur undis, et Christi Jesu cohæredes unice salvificam ingredimur Ecclesiam. Virginis autem corpus quod gloriosum micat in cœlis, est hujuscem
sacri fluminis scaturigo. Illud enim peperit Christum, *cujus latus lancea miles aperuit*, et exiit sanguis et aqua: hæc autem in Baptismatis fonte salubriter fluit.

Per Confirmationem sacro chrismate ungimur, ut anima consecretur, et magis atque magis in fide roboretur.

Virginis tamen corpus quod gloriosum micat in cœlis, est illud insigne vas quod tam sacrum continuit unguentum. Hoc siquidem corpus genuit Christum: Christus autem græca vox est, cuius etymon sortitur a *χριτός*, h. e. ungere; et vere Christus in hoc sacramento *unxit nos oleo lætitiae seu gratia quæ lætos nos exhibet*.

In venerabili Eucharistiæ sacra-
mento divina carne, cœlestique pa-
scimur almonia, nutrimur, beamur.
Ast Virgineum corpus quod glorio-
sum micat in cœlis, illa fuit sacra Pyxis quæ pro nobis hunc animi ci-
bum, hanc salutarem Hostiam gesta-
vit et præbuit.

Per sacramentum Pœnitentiae quælibet peccata delentur, divinam adi-
piscimur amicitiam, et super nivem dealbamur. Sed Deiparæ corpus quod glorio-
sum micat in cœlis, fuit illa nubes, cœlestibus irrorata liquoribus,
quæ pluit Justum, fuit illa terra quæ germinavit Salvatorem, absolvendi li-
gandique facultatem sacerdotibus præ-
bentem.

Nec satis: per sacramentum enim Extremæ Unctionis sacro perungimur oleo, ut cum hostibus in morte luctamen habentes, *Dei auxilio freti vincamus*, et ad coronam pertrahamur immarescibilem. Deiparæ ta-
men corpus quod gloriosum micat in cœlis, ille fuit urceolus in quo Divinitatis unguentum delituit et no-
bis suppeditavit, quo intus et in cute salubriter uncti, legitime certantes in via, coronabimur in patria.

Per sacramentum Ordinis quadam consecratione plerique homines sacro cultui se mancipant, ut Christi Eccle-

sia sit usque ad finem sæculi dura-
tura. Corpus autem Deiparæ quod gloriosum micat in cœlis, semen fuit sacerdotum, quum, divino Spiritu af-
flante, summum genererit Sacerdotem qui Apostolis eorumque in sacerdotio successoribus inquit: *Hoc facite in meam commemorationem*.

Per sacramentum Matrimonii gratiæ Christi super conjuges et eorum-
dem genitos irrigante, genus huma-
num pie sancteque propagatur. Vir-
ginis tamen corpus quod gloriosum micat in cœlis, illud fuit nobile ger-
men quod Christum peperit. Christus autem Matrimonium ad sacramenti dignitatem evexit, ejusdemque leges vetuit aliquantis per temerari.

Nuperimi pharisæi conantur non ut olim Christo sciscitantes utrum dare possint, sed gubernio postulan-
tes ut dare libere queant uxoribus suis *libellum repudii et dimittere*. Ver-
borum Domini, numquam forte tam clare colloquentis, meminisse juva-
bit!! Non tantum videtur se propo-
suisse thesin solide probantem, quo-
niam *ab initio non fuit sic*; verum et omnes quo clarius ei propositæ sunt, eo clarius difficultates diluit. Hunc tamen errorem qui trinam so-
ciatem, Domesticam, Civilem, Reli-
giosam funditus evertit, corporea Vir-
ginis Assumptio mirabiliter exsufflat. Quantumvis enim corpus a summo
Spiritu infinito distet intervallo; nihil tam secus Spiritus sanctus B. V. Mariam, immaculatam ejus Sponsam, quin eam vel quoad animam vel quo-
ad corpus repudiaret, ad cœlestè Tha-
lamum sive quoad animam sive quoad corpus accersit, æternumque secum

totam et integrum Virginis personam se habere constituit. En pulcra Ma-
trimonii perpetuitatis imago; en letalnis in Matrimonio repudii mani-
facta reprobatio. Christus contra phar-
isæos dicere potuit: *ab initio autem non fuit sic*, quo sibi voluit, primum in terrestri paradiso Matrimonium extitisse perpetuum et simplex; sic modo dicere quisque poterit contra nuperos pharisæos: *ab initio autem non fuit sic*, quo certe videtur innui, primum in cœlesti Paradiso Ma-
trimonium (inter Mariam et Spiritum sanctum) perpetuitatem miram, ne dicam æternitatem, habuisse. Hoc in Assumptione Deiparentis mirifice declaratur.

Hisce perpensis libratisque momen-
tis, rutili splendores qui universam prope Theologiam irradiant, ex Vir-
ginis Assumptione dimanare cognoscuntur. Et ideo hac potissimum æ-
tate qua studium rerum theologica-
rum quo penes christianos exarsit, eo penes acatholicos refriguit et dissipatum est, catholicum Virginis assump-
tæ dogma per opportunum censetur.

ORATIO III.

PSEUDO-THEOLOGIA

Caput I.

Assumptio Deiparentis hæresiarchiam sæculi xvi radicibus præmonstrat atque refellit.

1. Reformatores potius Deformato-
res duplex traditionis genus distin-
guunt: alias *inhæsivas* nuncupant,
alias *declarativas*. Apud ipsos *inhæ-
siva* traditio ea tantum dogmata tra-